

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ
ΑΘΗΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Αθήνα 23/9/2011
Αριθ. Πρωτ. 1918

Ταχ. Δ/ση : Λόφος Νυμφών
118 10 Θησείο Αθήνα
Telefax No : [210] 3490120
Τηλέφωνο : [210] 3490102

ΠΡΟΣ : κ. Κων/νο Κοκκινόπλητη
Γενικό Γραμματέα Έρευνας και
Τεχνολογίας

Θέμα: Επιστολή ΓΓΕΤ 10631/14.9.2011 «Αναδιάρθρωση του Ερευνητικού Ιστού της χώρας».

Αξιότιμε κύριε Γενικέ,

Σχετικά με τα ερωτήματά σας όσον αφορά την Αναδιάρθρωση του Ερευνητικού Ιστού της χώρας, το ΔΣ του ΕΑΑ μετά από την έκτακτη συνεδρίαση στις 16/9/2011 με εξουσιοδότησε να σας αποστείλω τα ακόλουθα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΑΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Το **Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών** (ΕΑΑ) είναι το αρχαιότερο ερευνητικό ίδρυμα της χώρας που ιδρύθηκε με Βασιλικό Διάταγμα το 1840 και δωρεά του Εθνικού ευεργέτου Γ. Σίνα. Ο δημόσιος χαρακτήρας του ΕΑΑ υφίσταται ήδη από το 1846, έτος πρώτης λειτουργίας του στο Λόφο των Νυμφών στο Θησείο. Η νεώτερη οργάνωσή του ως Ερευνητικό Κέντρο διέπεται από το Ν.Δ. 1975/1942. Με το ΠΔ 62/1986 «Οργανισμός του ΕΑΑ», το ΕΑΑ αποτελεί ΝΠΔΔ οργανωμένο σε πέντε Ινστιτούτα: Γεωδυναμικό (Γ.Ι.), Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΙΕΠΒΑ), Ινστιτούτο Διαστημικών Εφαρμογών και Τηλεπισκόπησης (ΙΔΕΤ), Ινστιτούτο Αστρονομίας και Αστροφυσικής (ΙΑΑ) και Ινστιτούτο Αστροσωματιδιακής Φυσικής ΝΕΣΤΩΡ (ΙΑΦ). Τα Ινστιτούτα αυτά, στελεχωμένα με επίλεκτο επιστημονικό δυναμικό συμβάλλουν αδιάλειπτα στη βασική έρευνα σε τομείς πολυάριθμων επιστημονικών πεδίων παρέχοντας παράλληλα κοινωνικές υπηρεσίες στρατηγικής σημασίας στη χώρα.

Ι. Σχετικά με το Δημόσιο χαρακτήρα του ΕΑΑ ως ΝΠΔΔ επισημαίνουμε τα εξής.

Το Κράτος, και τα ΝΠΔΔ και οι ΟΤΑ ως προεκτάσεις αυτού, είναι κατά το Σύνταγμα, οι φυσικοί φορείς εκτελέσεως των δημοσίων υπηρεσιών, δηλ. δραστηριοτήτων που συνυφαίνονται με το δημόσιο συμφέρον νοούμενο υπό τις εκάστοτε συνθήκες. Ο Νομοθέτης έχει κατ' αρχήν διακριτική ευχέρεια, όσον αφορά τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των πάσης φύσεως δημοσίων υπηρεσιών. Δύναται η Πολιτεία υπό ευρεία έννοια (περιλαμβανομένων των ΝΠΔΔ και ΟΤΑ) είτε να εκτελεί τις δραστηριότητες δημόσιας υπηρεσίας δια ιδίων μέσων, απ ευθείας με δικές της υπηρεσίες και προσωπικό, είτε να τις αναθέτει σε ειδικά Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. απολύτως ελεγχόμενα, είτε, τέλος, να τις εκχωρεί σε ιδιωτικούς φορείς, με ειδικό νόμο ή

σύμβαση παραχώρησης. Η ευχέρεια αυτή του Νομοθέτη έχει ως απώτατο όριο το Σύνταγμα το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί. Δηλαδή στις περιπτώσεις που το ίδιο το Σύνταγμα έχει προσδώσει συνταγματική περιωπή σε ορισμένους σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και τούς έχει αναγάγει σε σκοπούς κρατικής δεοντολογίας, τότε οι αντίστοιχες δραστηριότητες θα πρέπει να διεκπεραιώνονται είτε ευθέως από το Κράτος είτε από ΝΠΔΔ κρατικώς ελεγχόμενα. Το ίδιο το Σύνταγμα (Άρθρο 16) έχει αναγάγει ως συνταγματικό σκοπό δημοσίου συμφέροντος όχι μόνο τη διδασκαλία και την τέχνη αλλά και την έρευνα και ορίζει ότι η προαγωγή της αποτελεί υποχρέωση του κράτους (Παρ. 1). Τούτου έπεται ότι οι φορείς που παρέχουν έρευνα και έχουν ως κύριο αντικείμενο την προαγωγή της επιστημονικής έρευνας θα πρέπει να είναι οργανωμένοι ως ΝΠΔΔ. Εν κατακλείδι πρώτιστος σκοπός των **Ε.Κ. είναι η προαγωγή της έρευνας για τη θεραπεία του Δημόσιου Συμφέροντος και όχι η παραγωγή και παροχή προς τρίτους αγαθών κοινής ωφέλειας αντί ανταλλάγματος ή τιμήματος**. Μόνον όταν παρέχονται προς τους πολίτες αγαθά έναντι τιμήματος είναι δυνατή η οργάνωση της αντίστοιχης δραστηριότητας υπό μορφή ΝΠΙΔ. Αντιθέτως όταν η δημόσια δραστηριότητα δεν συνίσταται στη «συναλλαγή» ή στην έναντι παροχής αγαθών προς χρήστες προτιμάται η νομική προσωπικότητα Δημοσίου Δικαίου.

Ειδικότερα, σχετικά με το ΕΑΑ ως προς τα Ινστιτούτα που το απαρτίζουν και την ανάγκη της διατήρησης του καθεστώτος ΝΠΔΔ αναφέρουμε τα εξής:

(α) Στον τομέα της παρακολούθησης της σεισμικότητας της χώρας: Το ΕΑΑ δια του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου (ΓΙ), ήδη από το 1892 ως Σεισμολογική Υπηρεσία του Κράτους τότε, έχει επιφορτιστεί να παρακολουθεί και αξιολογεί συνεχώς τη σεισμική δράση στη χώρα. Σήμερα το ΓΙ διαθέτει ως μοναδική και αναντικατάστατη υποδομή ένα σύγχρονο εθνικό, τηλεμετρικό δίκτυο πολλών δεκάδων σειсмоγράφων κατανεμημένων σε όλη τη χώρα. Με την υποδομή αυτή καθίσταται δυνατή η πραγματοποίηση της 24ωρης παρακολούθησης της σεισμικότητας με την ανάλυση δεκάδων μικρών σεισμών καθημερινά, την άμεση ανάρτηση στο διαδίκτυο του αποτελέσματος της ανάλυσης και την δημόσια ανακοίνωση κάθε αξιόλογου σεισμού. Η λειτουργία αυτή αποκτά κρίσιμο επιχειρησιακό και κοινωνικό χαρακτήρα σε περιόδους σεισμικών κρίσεων όταν η γένεση ισχυρών σεισμών προκαλεί βλάβες, ανθρώπινα θύματα και έντονη κοινωνική αναστάτωση (π.χ. Αθήνα 1999) και το ΓΙ καλείται να παρακολουθεί στενά και να αξιολογεί αδιαλείπτως τη σεισμική δράση, να ενημερώνει και συμβουλεύει την πολιτεία απ' ευθείας αλλά και το κοινωνικό σύνολο διά των ΜΜΕ.

Η συνεχής βελτίωση της ενόργανης και υπολογιστικής υποδομής του Εθνικού Σεισμογραφικού Δικτύου ακολουθεί τις διεθνείς προδιαγραφές και έχει καταστεί δυνατή με την άρρηκτη συνύπαρξη εντός του ΓΙ της ερευνητικής δραστηριότητας με την λειτουργία της 24ωρης σεισμογραφικής παρακολούθησης. Πράγματι, η έρευνα παράγει νέα επιστημονική γνώση η οποία μετουσιώνεται σε βελτίωση της σεισμογραφικής παρακολούθησης, το αποτέλεσμα της οποίας, μέσω της επιστημονικής γνώσης μετασχηματίζεται σε αξιολόγηση της σεισμικής δράσης, σε συμβουλές και γνώμες προς την πολιτεία και σε ενημέρωση του κοινωνικού συνόλου.

Η επιτέλεση αυτής της κρίσιμης λειτουργίας καθίσταται δυνατή χάρις στην επί 24ωρου και εβδομαδιαίας (24/7) βάσεως συνεχή εργασία του απαραίτητου ερευνητικού, επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού σε καθημερινά τρεις εναλλασσόμενες βάρδιες στις κεντρικές εγκαταστάσεις του ΓΙ του ΕΑΑ. Επιπλέον, ιδιαίτερης αξίας είναι η συνεισφορά όλου του προσωπικού στην εγκατάσταση και συντήρηση των σεισμογραφικών σταθμών σε όλη τη χώρα, συχνά σε δυσπρόσιτα και εθνικά ευαίσθητα σημεία της χώρας, όπως π.χ. τα Καστελόριζο και Γαύδο, προκειμένου να συντηρηθεί και βελτιωθεί η 24ωρη παρακολούθηση. Η διατήρηση αυτής της κρίσιμης λειτουργίας κατέστη επίσης δυνατή χάρις στην εγγυημένη μισθοδοσία του ερευνητικού, επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού που παρείχε μέχρι πρόσφατα το κράτος. Κατά το τρέχον έτος ήδη δεν κατέστη δυνατή η υπερωριακή αποζημίωση του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού – το ερευνητικό προσωπικό δεν λαμβάνει τέτοια αποζημίωση – θέτοντας σε οριακό σημείο τη δυνατότητα διατήρησης της 24ωρης βάρδιας. Καθίσταται εξαιρετικά αμφίβολο αν η μετατροπή του ΕΑΑ από ΝΠΔΔ

σε ΝΠΙΔ θα παράσχει την προαπαιτούμενη εγγύηση μισθοδοσίας και υπερωριακής απασχόλησης και, αντίθετα, είναι εξαιρετικά πιθανό ότι η κοινωνικά και επιχειρησιακά κρίσιμη λειτουργία της 24ωρης σειсмоγραφικής παρακολούθησης της χώρας θα οδηγηθεί σε κατάρρευση. **Είναι χαρακτηριστικό ότι σε όλο τον κόσμο τα αντίστοιχα σειсмоγραφικά κέντρα τελούν υπό την κρατική εποπτεία, προστασία και χρηματοδότηση, π.χ. το Istituto Nazionale di Geofisica e Vulcanologia στην Ιταλία, η United States Geological Survey στις ΗΠΑ, η Japan Meteorological Agency στην Ιαπωνία κ.α. Εξάλλου, δεν είναι τυχαίο ότι το ΕΑΑ παραμένει επί χρόνια ως ΝΠΔΔ παρά τις κατά καιρούς μεταβολές του νόμου περί έρευνας και τεχνολογίας.**

(β) Στον τομέα των Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης: Το Ινστιτούτο Ερευνών Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΙΕΠΒΑ) του ΕΑΑ είναι ένα από τα παλαιότερα ελληνικά Ερευνητικά Ινστιτούτα διατηρώντας το δημόσιο χαρακτήρα του από το 1858 όταν ξεκίνησε η συμβολή του στην επιστήμη της μετεωρολογίας και του κλίματος της χώρας με τη λειτουργία πλήρους μετεωρολογικού σταθμού στο λόφο των Νυμφών στο Θησείο. Η λειτουργία του σταθμού αυτού εξακολουθεί αδιάλειπτα στην ίδια θέση ως σήμερα και αποτελεί τη μεγαλύτερη σε διάρκεια χρονοσειρά για τον Ελλαδικό χώρο. Το ΙΕΠΒΑ στα χρόνια της λειτουργίας του, απαντώντας στις σύγχρονες επιστημονικές τάσεις, διεύρυνε τα επιστημονικά αντικείμενα που θεραπεύει με αποτέλεσμα να αποτελεί ένα Ινστιτούτο που μπορεί λόγω τόσο της στελέχωσής του αλλά και των υποδομών του να μελετήσει και να αντιμετωπίσει σφαιρικά τα περισσότερα περιβαλλοντικά θέματα (εκτός αυτών που αφορούν το θαλάσσιο περιβάλλον). Συγκεκριμένα, έχει να επιδείξει πολύ αξιόλογη συμβολή στην έρευνα αλλά και στην υποστήριξη της πολιτείας σε θέματα που αφορούν:

- *τη μετεωρολογία:* Λειτουργεί δίκτυο παρατηρήσεων που περιλαμβάνει τον ιστορικό σταθμό του Θησείου αλλά και περισσότερους από 180 σταθμούς μετρήσεων σε όλη τη χώρα, μετεωρολογικό ραντάρ, δίκτυο καταγραφής ηλεκτρικών εκκενώσεων αλλά και εργαστήριο βαθμονόμησης μετεωρολογικού εξοπλισμού. Επίσης παρέχει εξειδικευμένες πληροφορίες για τον καιρό μέσω της δημοφιλούς ιστοσελίδας www.meteo.gr (περί τις 1.500.000 επισκέψεις μηνιαίως),
- *την ποιότητα της ατμόσφαιρας και την ατμοσφαιρική χημεία:* Λειτουργεί πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο ατμοσφαιρικής χημείας για εξειδικευμένες δειγματοληψίες και χημικές αναλύσεις αλλά και κινητό σταθμό ελέγχου ατμοσφαιρικής ρύπανσης για μετρήσεις αερίων και σωματιδιακών ρύπων, π.χ., στην ιδιαίτερα επιβαρυσμένη περιοχή του Λεκανοπεδίου Αθηνών,
- *τη μελέτη του κλίματος και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής* με σημαντική συμβολή τόσο στις εκθέσεις της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή αλλά και στην εθνική εκπροσώπηση σε όργανα του ΟΗΕ (UNFCCC).
- *τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας* αλλά και την εφαρμοσμένη έρευνα στη φυσική δόμησης και την ενεργειακή εξοικονόμηση,
- *την περιβαλλοντική διαχείριση*, σχεδιασμό και έρευνα σε ζητήματα βιώσιμης ανάπτυξης,
- *την επιφανειακή και υπόγεια υδρολογία καθώς και τη διαχείριση των υδατικών πόρων και μεθόδων περιβαλλοντικής προστασίας*, λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικές, οικονομικές και νομικές παραμέτρους.

(γ) Στον τομέα των Διαστημικών Εφαρμογών και της Τηλεπισκόπησης: Το ΕΑΑ δια του αντίστοιχου Ινστιτούτου Διαστημικών Εφαρμογών και Τηλεπισκόπησης (ΙΔΕΤ), αποτελεί το συνδυαστικό κρίκο της χώρας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (ESA), του οποίου είμαστε μέλη από το 2005 με συνδρομή πλέον των 10 εκατομ/ετος. Το ΙΔΕΤ αναπαράγει σε επίπεδο Ινστιτούτου τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του ΕΑΑ, καθώς δραστηριοποιείται σε μια πληθώρα ερευνητικών περιοχών, από τη διαστημική και πλανητική εξερεύνηση μέχρι τη δορυφορική παρακολούθηση και ταξινόμηση υγροβιότοπων. Από πλευράς αντικειμένου και τεχνογνωσίας το ΙΔΕΤ είναι χωρίς αμφιβολία ένα κομβικό ινστιτούτο διαστημικών ερευνών και εφαρμογών στην Ελλάδα. Το ΙΔΕΤ, με το ιδιαίτερα ισχυρό ανθρώπινο δυναμικό του και τις υποδομές που έχει αποκτήσει σταδιακά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, έχει τη δυνατότητα να παίζει σημαντικό ρόλο στο διεθνές διαστημικό γίγνεσθαι και

πρωταγωνιστικό ρόλο στις εθνικές προσπάθειες δραστηριοποίησης στο ευρωπαϊκό διαστημικό χώρο. Οι συστηματικές και πολυάριθμες επιτυχίες του σε ανταγωνιστικά προγράμματα της ΕΕ και της ESA πιστοποιούν την επιστημονική αριστεία του ΙΔΕΤ. Ειδικότερα, το ΙΔΕΤ δραστηριοποιείται στις επιστημονικές περιοχές των διαστημικών επιστημών, της παρατήρησης της Γης με μεθόδους επίγειας και δορυφορικής τηλεπισκόπησης και των ασυρμάτων τηλεπικοινωνιών, καθώς επίσης και της επεξεργασίας του σήματος και της πληροφορικής ως υποστηρικτικό εργαλείων όλων των προηγούμενων.

(δ) Στον τομέα της ευρύτερης Αστρονομίας, Αστροφυσικής και Αστροσωματιδιακής Φυσικής: Το ΕΑΑ δια του αρχαιότερου Ινστιτούτου του, του Ινστιτούτου Αστρονομίας και Αστροφυσικής (ΙΑΑ) δραστηριοποιείται διεθνώς με το υπερσύγχρονο τηλεσκόπιο ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ και τη συμμετοχή του σε άλλα διεθνή επίγεια και δορυφορικά παρατηρητήρια και προγράμματα αστρονομίας. Άλλωστε, είναι γνωστό ότι η επιστήμη της αστρονομίας ξεκίνησε από τη χώρα μας και η κρατική τόνωση της Αστρονομίας μας δίνει επίσης το δικαίωμα διασφάλισης της συνέχειας της Ελληνικής ονοματοθεσίας σε νεοανακαλυπτόμενα ουράνια σώματα, γεγονός ιδιαίτερης πολιτισμικής σημασίας.

Στον τομέα της Αστροσωματιδιακής Φυσικής το ΕΑΑ δια του Ινστιτούτου Αστροσωματιδιακής Φυσικής ΝΕΣΤΩΡ προετοιμάζει την υλοποίηση της μεγάλης διεθνούς υποδομής του κυβικού χιλιομέτρου, μια από τις σημαντικότερες υποδομές στην αναδυόμενη θεματική περιοχή της αστρονομίας νετρίνων στη χώρα μας και διεθνώς.

Συνοψίζοντας, επί της πρότασης προς συζήτηση περί μετατροπής των Ε.Κ. από ΝΠΔΔ σε ΝΠΙΔ, υπάρχουν τα ακόλουθα επιχειρήματα υπέρ της διατήρησης του νομικού καθεστώτος του ΝΠΔΔ για το ΕΑΑ:

1. Επιτελεί και διασφαλίζει λειτουργίες επιχειρησιακού και κοινωνικού χαρακτήρα που υπηρετούν το εθνικό συμφέρον και την ασφάλεια των πολιτών (παρακολούθηση σεισμικότητας της χώρας σε **24ωρη βάση**, ενώ από το 2010 το ΓΙ ορίστηκε επιχειρησιακά υπεύθυνο για την παρακολούθηση και προειδοποίηση Τσουνάμι και άλλων φυσικών καταστροφών).
2. Διαθέτει υποδομές μοναδικές και αναντικατάστατες (τηλεσκόπια, εθνικό δίκτυο μετεωρολογικών σταθμών και σειсмоγράφων, πείραμα κυβικού χιλιομέτρου, κ.α).
3. Συνεισφέρει σημαντικά στην παραγωγή νέας επιστημονικής γνώσης, τεχνογνωσίας και καινοτομίας (συνέδρια, δημοσιεύσεις) ενώ παράλληλα συμβάλλει σε εκπαίδευση υψηλού επιπέδου.
4. Συμμετέχει δυναμικά σε Ελληνικά και ξένα προγράμματα αναλαμβάνοντας το συντονισμό ερευνητικών έργων, πραγματοποιεί κέρδη και προάγει την ανταγωνιστικότητα.
5. Πρωταγωνιστεί σε δραστηριότητες που δεν υποστηρίζονται από το κράτος.
6. Αξιολογείται διαρκώς.

Τα παραπάνω διασφαλίζονται μόνον εφόσον:

- Διατηρηθεί ο κρατικός έλεγχος και εποπτεία. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η διατήρηση του καθεστώτος ΝΠΔΔ του ΕΑΑ αποτελεί απαραίτητο θεσμικό όρο για τη διατήρηση και βελτίωση της 24ωρης παρακολούθησης της χώρας από φυσικές καταστροφές. Το συμπέρασμα αυτό ενισχύεται ακόμη περισσότερο από το ότι το εποπτεύον Υπουργείο μόλις προ έτους με νομοθετική ρύθμιση επιφόρτισε το ΓΙ του ΕΑΑ με το πρόσθετο επιχειρησιακό καθήκον της δημιουργίας και λειτουργίας του εθνικού κέντρου προειδοποίησης για τσουνάμι χωρίς αντίστοιχη επαύξηση του διαθέσιμου προσωπικού, παρά το ότι και εδώ απαιτείται 24ωρη παρακολούθηση και βάρδια. Η νομοθετική πρόβλεψη είναι αυτή η νέα λειτουργία να υποστηριχθεί από το υπάρχον προσωπικό του ΕΑΑ. Το καθήκον αυτό μάλιστα άπτεται και εθνικά ευαίσθητων ζητημάτων, όπως είναι η ανταγωνιστική αξίωση γειτονικής χώρας να θέσει υπό την κυριαρχία της τον επιχειρησιακό έλεγχο του Αιγαίου και της Αν. Μεσογείου όσον αφορά την προειδοποίηση για τσουνάμι, όπως καταγράφεται συνεχώς ήδη από τον

Νοέμβριο του 2007 στις επίσημες συνεδριάσεις που διοργανώνει η Intergovernmental Oceanographic Commission της UNESCO στα πλαίσια δημιουργίας περιφερειακών κέντρων του North East Atlantic and Mediterranean Tsunami Warning System.

- Εξασφαλιστεί η συνεχής και αδιάλειπτη λειτουργία και χρηματοδότηση και παραμείνει εγγυημένη η μισθοδοσία των εργαζομένων. Καθίσταται εξαιρετικά αμφίβολο αν η μετατροπή του ΕΑΑ από ΝΠΔΔ σε ΝΠΙΔ θα παράσχει την προσ απαιτούμενη εγγύηση μισθοδοσίας και υπερωριακής απασχόλησης και, αντίθετα, είναι εξαιρετικά πιθανό ότι οι κοινωνικές και επιχειρησιακές κρίσιμες λειτουργίες, όπως π.χ. της 24ωρης παρακολούθησης της χώρας από φυσικές καταστροφές θα οδηγηθούν σε κατάρρευση.
- Δεν θιγούν αρμοδιότητες εθνικής σημασίας που ανήκουν στον πυρήνα των κρατικών υποχρεώσεων.

B. Επί των προτάσεων για περιορισμό του κόστους λειτουργίας και δαπανών

Καταρχήν, υπενθυμίζεται ότι πρόσφατα έγιναν ήδη δραστικές περικοπές δαπανών με:

- **Μειώσεις μισθών και επιδομάτων.**
- **Συνταξιοδότηση και αποχώρηση προσωπικού:** Έχουν ήδη συνταξιοδοτηθεί έξι (6) υπάλληλοι εντός του έτους 2010. Δεκατρείς (13) υπάλληλοι μέχρι σήμερα συνταξιοδοτήθηκαν ή τελούν υπό συνταξιοδότηση εντός του 2011, ενώ έχουν εκδηλώσει την πρόθεση για αποχώρηση 11 ακόμη υπάλληλοι για το έτος 2012. Δηλ., ένα συνολικό ποσοστό περίπου 20% συνταξιοδοτείται και δεν αντικαθίσταται την τριετία 2009-2012. **Δεν διαθέτουμε πλεονάζον προσωπικό** και το υπάρχον προσωπικό του ΕΑΑ οριακά ανταποκρίνεται πλέον στις πολλαπλές ανάγκες του.
- **Διακοπή χορήγησης υπερωριών:** Δεν καταβάλλονται υπερωρίες στο προσωπικό καίτοι το ΕΑΑ είναι το μόνο Ε.Κ. με λειτουργία σε 24ωρη βάση για την παρακολούθηση και καταγραφή των φυσικών φαινομένων που απειλούν την ασφάλεια του πολίτη. Κατά το τρέχον έτος ήδη δεν κατέστη δυνατή η υπερωριακή αποζημίωση του επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού - το ερευνητικό προσωπικό δεν λαμβάνει τέτοια αποζημίωση - θέτοντας σε οριακό σημείο τη δυνατότητα διατήρησης της 24ωρης βάρδιας.
- **Χρηματοδότηση δράσεων από πόρους ερευνητικών προγραμμάτων:** Ήδη γίνεται η κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του ΕΑΑ από Ερευνητικά προγράμματα.

Σχετικά με το τεθέν θέμα περαιτέρω εξοικονόμησης οικονομικών πόρων κατά 30%, έχω να σας επισημάνω τα ακόλουθα :

Η περικοπή δαπανών που αναφέρετε στην επιστολή σας θα ήταν προφανώς **αυτονόητη** εάν αναφερόταν σε προϋπολογισμούς που πέραν της ανελαστικής μισθοδοσίας θα περιελάμβαναν ελαστικές λειτουργικές δαπάνες ήσσονος προτεραιότητας. Εν προκειμένω όμως αναφερόμαστε στο ΕΑΑ, που ο προϋπολογισμός τρέχοντος έτους περιλαμβάνει **αποκλειστικά και μόνο δαπάνες μισθοδοσίας και ληξιπρόθεσμες οφειλές προς την ΔΕΗ**, οπότε η περικοπή κατά 30% συνεπάγεται ευθέως **την αδυναμία καταβολής αποκλειστικά και μόνο της μισθοδοσίας του προσωπικού.**

Αναλυτικότερα, η Τακτική Επιχορήγηση προς το Ε.Α.Α. για το 2011 έχει καθοριστεί στο ποσό των 4.265.000,00 €, εάν χορηγηθεί το 100%. Παράλληλα, ο Κρατικός Προϋπολογισμός για τη μισθοδοσία των είκοσι εννέα (29) παλαιών (προ του 1985) υπαλλήλων για το 2011 διαμορφώθηκε στο ποσό των 1.026.000,00 €. Λόγω των μισθολογικών μειώσεων και αποχωρήσεων παλαιών υπαλλήλων, η δαπάνη του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2012 προβλέπουμε ότι θα μειωθεί κατά 205.700,00 €, δηλαδή κατά ποσοστό 20% και θα διαμορφωθεί στο ποσό των 820.300,00 €. Με μία μεσοσταθμική αναμενόμενη μείωση της μισθοδοσίας εκ του κρατικού

προϋπολογισμού σύμφωνα με το αναμενόμενο νέο μισθολόγιο κατά επιπλέον τουλάχιστον 10% **ικανοποιείται πλήρως το αίτημά σας για μείωση κατά 30% του τμήματος της μισθοδοσίας που προέρχεται από τον κρατικό προϋπολογισμό.**

Αναφορικά με τις δαπάνες της **Τακτικής Επιχορήγησης**, στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι πλήρως ανελαστικές αντίστοιχες ανάγκες του ΕΑΑ για το έτος 2012:

ΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΑΑ

Α	ΔΑΠΑΝΗ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	58 ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	ΕΙΔΙΚΟΥ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ	4.000.000,00 €
		48 ΜΟΝΙΜΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	ΕΝΙΑΙΟΥ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ	
		30 ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΙΔΑΧ		
Β	Δ.Ε.Η.	Μέρος οφειλής 2011 περίπου: 100.000,00 € και για το 2012 περίπου: 230.000,00 €		330.000,00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ				4.330.000,00 €

Έτσι, αν η Τακτική Επιχορήγηση στο ΕΑΑ για το έτος 2012 μειωθεί κατά 30%, δηλαδή κατά 1.280.000,00 €, θα κατέλθει τελικά στο ποσόν των 2.985.000,00 € και επομένως από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει έλλειμμα ύψους **1.345.000,00 €**.

Μια σημαντική πηγή εξοικονόμησης πόρων θα ήταν οι αποχωρήσεις υπαλλήλων λόγω συνταξιοδότησης αλλά αυτή η διαδικασία λειτουργεί υπέρ του Κρατικού Προϋπολογισμού, όπου είναι φυσικό να συνταξιοδοτούνται οι παλαιοί υπάλληλοι (προ του 85) που έχουν τη δυνατότητα, εν αντιθέσει προς την Επιχορήγηση όπου οι υπάλληλοι προσελήφθησαν μετά το 85 και ακόμα δεν έχουν ώριμα συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Σύμφωνα πάντως με τις εκτιμήσεις μας, το 2012 **από την Επιχορήγηση** προβλέπεται να συνταξιοδοτηθούν 5 - 6 υπάλληλοι, οπότε, με δεδομένο ότι οι αποχωρήσεις γίνονται κατά την διάρκεια του έτους και όχι τον Ιανουάριο, η εξοικονόμηση πόρων δεν προβλέπεται μεγαλύτερη των 60.000,00 € σε ετήσια βάση.

Η δαπάνη μισθοδοσίας για το 2012 είναι άμεσα συνδεδεμένη με το νέο μισθολόγιο το οποίο όμως ακόμα δεν έχει δημοσιοποιηθεί και δεν μπορεί να γίνει καμία ακριβής πρόβλεψη. Είναι δεδομένο όμως ότι οι εβδομήντα οκτώ (78) υπάλληλοι στο Ε.Α.Α. που αμείβονται με βάση το ενιαίο μισθολόγιο, βρίσκονται μισθολογικά στα χαμηλότερα επίπεδα χωρίς επιδόματα και extra αμοιβές, οπότε σύμφωνα με τις εξαγγελίες που ακούμε πιθανόν να μην επέλθουν μειώσεις εκ τούτου νέου μισθολογίου ενώ πιθανολογείται και κάποια μικρή αύξηση στον βασικό μισθό. **Συνεπώς, από αυτή τη συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων δεν είναι δυνατόν να προκύψει μείωση δαπάνης, ενώ και αν ακόμα προκύψει δεν αναμένεται να είναι σημαντική.**

Όσον αφορά του (58) ερευνητές του ειδικού μισθολογίου, σύμφωνα με το σενάριο περικοπής μισθών κατά 20% λόγω του επερχόμενου ενιαίου μισθολογίου, η εξοικονόμηση των οικονομικών πόρων μπορεί να είναι περίπου 460.000 €. Αν σε αυτό προσθέσουμε και 60.000 € λόγω συνταξιοδοτήσεων έχουμε σύνολο 520.000 €. Δηλ., υπολειπόμεθα του στόχου του 1.345.000€ που μας θέσατε κατά 825.000€.

Συμπέρασμα: Από όλα τα προηγούμενα προκύπτει ότι τα περιθώρια εξοικονόμησης οικονομικών πόρων είναι ελάχιστα και εξαρτώνται από το πώς θα διαμορφωθεί η μισθοδοσία του προσωπικού με το νέο μισθολόγιο, αφού

συνολικά η Επιχορήγηση δαπανάται αποκλειστικά και μόνο στη μισθοδοσία του προσωπικού.

Δεν υπάρχουν πόροι ούτε καν για τις ανελαστικές λειτουργικές δαπάνες του επόμενου έτους, π.χ. Δ.Ε.Η., ενώ είναι προφανές ότι εάν η Επιχορήγηση περικοπεί κατά 30%, όπως αυτό υποδεικνύεται στο έγγραφό σας, τότε η μισθοδοσία του προσωπικού θα επαρκέσει για μόλις οκτώ (8) μήνες!

Γ. Εξέταση δυνατότητας συγχωνεύσεως/καταργήσεως Ινστιτούτων

Όπως προανέφερα, το ΕΑΑ αποτελείται από 5 Ινστιτούτα που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων στη βασική έρευνα, παρέχοντας συγχρόνως σημαντικές κοινωνικές υπηρεσίες. Στα επόμενα κατατίθενται κάποιες πρώτες απόψεις σχετικά με πιθανή αναδιάρθρωση εντός του ΕΑΑ, οι οποίες αποτελούν μια πρώτη προσπάθεια συγκερασμού τοποθετήσεων των μελών του ΕΑΑ στο αίτημά σας για εξέταση της δυνατότητας ουσιαστικής συγχώνευσης και συνένωσης των ερευνητικών Ινστιτούτων σύμφωνα με ταυτόσημα ή συγγενή ερευνητικά πεδία, την κοινή χρήση των ερευνητικών υποδομών, κλπ. Ωστόσο, λόγω του ασφυκτικού χρονοδιαγράμματος που μας διετεθή, επιφυλασσόμεθα για πιά εξειδικευμένες και συγκεκριμένες προτάσεις που θα προκύψουν μετά από συστηματική επεξεργασία και σχετική απόφαση του ΔΣ του ΕΑΑ στο μέλλον.

Το αρχαιότερο Ινστιτούτο του ΕΑΑ είναι το ΙΑΑ, το οποίο μελετά τη δομή και εξέλιξη του Σύμπαντος. Αυτή τη στιγμή διαθέτει πολύ καλή υποδομή, έχοντας ένα από τα μεγαλύτερα σύγχρονα τηλεσκόπια στην ηπειρωτική Ευρώπη για την παρατήρηση του Σύμπαντος (τηλεσκόπιο "Αρίσταρχος"), ισχυρές ερευνητικές ομάδες με διεθνείς συνεργασίες και σημαντική δραστηριότητα στην εκκλαίευση της Αστρονομίας προς το ευρύ κοινό. Δεν υπάρχει άλλο συγγενές προς αυτό ερευνητικό Ινστιτούτο στον Ελληνικό ερευνητικό ιστό, εκτός από μερική θεματική επικάλυψη με το ΙΔΕΤ στον τομέα της Ηλιοσφαιρικής Φυσικής και κάποια συνάφεια στο θέμα της κοσμικής προέλευσης των νετρίνων που στοχεύει το πείραμα που προετοιμάζει το ΙΑΦ.

Το ΙΕΠΒΑ δραστηριοποιείται με ιδιαίτερα μεγάλη επιτυχία στην έρευνα και προσέλκυση πολλών και σημαντικών ανταγωνιστικών προγραμμάτων στον τομέα των ερευνών του περιβάλλοντος, παρέχοντας συγχρόνως σημαντικές υπηρεσίες και διαθέτοντας υποδομές οι οποίες συνεισφέρουν κομβικά στις καθημερινές ανάγκες του πολίτη (μετεωρολογικές προβλέψεις, εργαστήριο ατμοσφαιρικής χημείας και έλεγχο της ποιότητας της ατμόσφαιρας, κ.α., όπως προανέφερα). Πλην ερευνητικών ομάδων σε Τμήματα ΑΕΙ και μερική θεματική επικάλυψη στον τομέα της τηλεπισκόπησης με το ΙΔΕΤ, το ΙΕΠΒΑ δεν αλληλεπικαλύπτεται με άλλο ερευνητικό Ινστιτούτο στον Ελληνικό ερευνητικό ιστό, έχοντας μια πολύ καλά καθορισμένη θεματική φυσιογνωμία και γενικότερη εξαιρετική πορεία μέχρι σήμερα.

Το ΓΙ είναι επίσης μοναδικό στον τομέα της Σεισμολογίας και συναφών γεωδυναμικών μελετών, παρέχοντας στην Πολιτεία 24ωρη παρακολούθηση της σεισμικότητας της χώρας, όπως προανέφερα λεπτομερώς στα προηγούμενα με συγκεκριμένα παραδείγματα. Το ΓΙ διαθέτει ικανότατη υποδομή σειсмоγράφων, παλιρροιογράφων, κλπ και παράλληλα συμμετέχει σε πολλά ερευνητικά σχετικά προγράμματα και μελέτες. Πλην ερευνητικών ομάδων σε Τμήματα ΑΕΙ, δεν υπάρχει σημαντική επικάλυψη με άλλο ερευνητικό Ινστιτούτο του ΕΑΑ και του ευρύτερου Ελληνικού ερευνητικού ιστού.

Το ΙΔΕΤ δραστηριοποιείται στις θεματικές περιοχές της Διαστημικής Φυσικής, της Τηλεπισκόπησης και των Ασύρματων Τηλεπικοινωνιών, με κεντρικό άξονα το Διάστημα όπου έχει αναπτύξει υποδομές και τεχνογνωσία που υπηρετούν και στηρίζουν την επιστημονική και τεχνολογική καινοτομία στη χώρα μας και ενισχύουν την κοινωνική του προσφορά σε θέματα φυσικών καταστροφών και ασφάλειας των πολιτών. Παρότι υπάρχουν σημεία επαφής με άλλα Ινστιτούτα (όπως πχ σε θέματα περιβάλλοντος με το ΙΕΠΒΑ ή ηλιακής φυσικής με το ΙΑΑ), καθώς και στενή συνεργασία με άλλα Ινστιτούτα, ο χαρακτήρας του Ινστιτούτου είναι μοναδικός καθώς

είναι το μόνο Ινστιτούτο στη χώρα που δραστηριοποιείται συντεταγμένα και με εξαιρετική επιτυχία στις διαστημικές επιστήμες – γεγονός που πιστοποιείται από τις επιτυχίες του ΙΔΕΤ σε ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. με την ESA) και σε εξαιρετικά ανταγωνιστικά πλαίσια χρηματοδότησης. Μάλιστα, όπως έχει αποτυπωθεί στις πρόσφατες αξιολογήσεις και καταγραφές, υπάρχει δημιουργική συνεργασία ανάμεσα στις τρεις θεματικές ομάδες του Ινστιτούτου σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα που απαιτούν σύνθετη τεχνολογία.

Το ΙΑΦ ΝΕΣΤΩΡ προετοιμάζει ένα από τα μεγαλύτερα διεθνή πειράματα φυσικής με στόχο την κατασκευή πρωτοποριακού τηλεσκοπίου νετρίνων βαθείας θαλάσσης στο βαθύτερο σημείο της Μεσογείου, ανοικτά της Πύλου. Η επιτυχία του συγκεκριμένου πειράματος θα δώσει τη δυνατότητα δημιουργίας στην Ελλάδα μιας μεγάλης διεθνούς υποδομής στην αστρονομία των νετρίνων και θα αποτελέσει ταυτόχρονα μια από τις σημαντικότερες οικονομικές και ερευνητικές επενδύσεις της χώρας. Ως τηλεσκοπιο νετρίνων αστρονομικής προέλευσης, το ΙΑΦ/ΝΕΣΤΩΡ έχει συνάφεια με το ερευνητικό αντικείμενο του ΙΑΑ. Ωστόσο η μεθοδολογία, τεχνολογία και υλοποίηση της ανίχνευσης νετρίνων είναι συναφείς με το αντικείμενο της πυρηνικής και σωματιδιακής φυσικής. Ως εκτούτου το ΙΑΦ ΝΕΣΤΩΡ έχει ιδιαίτερη συνάφεια με το Ινστιτούτο Πυρηνικής Φυσικής του ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος".

Επειδή τα Ινστιτούτα του ΕΑΑ αναφέρονται σε διαφορετικές επιστημονικές περιοχές, από τη δομή του Σύμπαντος, τις Διαστημικές εφαρμογές, τη μελέτη του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος, τη δομή του φλοιού της Γης και τη δομή των στοιχειωδών συστατικών της ύλης, δεν προκύπτει σημαντική επικάλυψη των Ινστιτούτων που να δικαιολογεί αβίαστα μία πιθανή συγχώνευσή τους, πέραν ορισμένων συναφειών που ήδη ανεφέρθησαν.

Θεωρώ εν κατακλείδι ότι στο σημαντικό αυτό θέμα της συγχωνεύσεως/καταργήσεως Ινστιτούτων θα μπορούσε να ζητηθεί και η εμπειριστατομένη γνώμη του ανωτάτου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας (ΕΣΕΤ) στο οποίο θα μπορούσε να δοθεί η δυνατότητα παράθεσης επιχειρημάτων για συγκεκριμένες συγχωνεύσεις Ινστιτούτων.

Ήδη πάντως εντός του πολυθεματικού ΕΑΑ υπάρχει μια αγαστή και ιδιαίτερα καρποφόρος συνεργασία μεταξύ των συνιστώντων Ινστιτούτων μας, κάθε ένα των οποίων διατηρεί τη ξεχωριστή φμσιογνωμία του στο ευρύτατο ερευνητικό φάσμα που δραστηριοποιούνται, απο την γαλαξιακή κλίμακα έως αυτή των στοιχειωδών σωματιδίων, συνεργαζόμενα συγχρόνως με επιτυχία σε πολλά ερευνητικά θέματα αιχμής, την προσέλκυση ανταγωνιστικών προγραμμάτων αλλά και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Με εκτίμηση,

Καθηγητής Κ. Τσίγκανος,

Διευθυντής και Πρόεδρος του ΔΣ του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.